

Moře mě naučilo brát život takový, jak je, a moc o tom nedumat

 radiouniversum.cz/konkolski-richard-2d-more-me-naucilo-brat-zivot-takovy-jak-je-a-moc-nad-tim-nedumat

Richard Konkolski Díl 2/3

Text 6.7.202439 min Přehrát

#Lidé

Neuvěřitelný příběh kluka z Bohumína o tom, jak se dostal na moře, a několikrát obeplul celý svět v době, kdy se většina dostala sotva do NDR k Baltu, nebo k Balatonu. A víte co? Je pořád stejný, jak ho znáte z fotek – smavý, všeuměl a pohodář, ze kterého srší energie. Člověk by si myslel, že má spíše samotářskou povahu, když dokázal trávit na jachtě týdny a týdny docela sám. Richard Konkolski má svou filozofii samotáře, který je rád mezi lidmi. Říká: „Člověk sám toho v životě moc nedokáže.“ Málokdo si uvědomuje to, co on zjistil už jako mladík, že nejprve musíte něco udělat, něco dát okolí, a potom vám ti, kterým jste pomohli, pomoc ochotně vrátí. Pojdme se s Richardem znovu společně nalodit, poslouchat šplouchání vln oceánů, a společně tak znovu prožít jeden neobyčejný příběh, jednoho neobyčejného lidského života.

Martina: Já se teď vrátím trošičku na začátek, abych to přiblížila posluchačům, kteří třeba vaše úplné začátky nezaregistrovali. Vy jste zkrátka v časopise Morze našel informace o sólo závodu přes Atlantik, kde mohli startovat podomácku postavené lodě. A vy, jak jsme už zmínili – a tento proces mě baví – jste si našel pěkný modřín, na který jste získal povolení k pokácení. Pak jste dva roky čekal, až vám proschnou prkna, a mezi tím jste v ložnici rýsoval lodní žebra, sháněl voděvzdornou překližku – což musel být sám o sobě problém – a ve sklepě jste si vyráběl ty menší náhradní díly. Pak jste se přesunul, jak jste říkal, do větší haly. A já si pořád říkám, jestli jste byl fakt

přesvědčen, že s tou – a teď nechci urazit Nike, ale s tou „kocábkou“ – skutečně vyplujete na moře, nebo jste byl jenom megalomanský modelář?

Richard Konkolski: Modelářem jsem byl, udělal jsem hodně lodí, a také jsem lodě maloval jako obrazy, a tak různě. Já jsem dělal všechno možné, od střelby, juda, parašutismu, a nevím co všechno možné. Ve škole jsem byl dobrý, a jako stavař už jsem měl samé jedničky, byl jsem uznáván, a dělal jsem vždycky speciální práci, náročnější práce než jiní spolužáci, nebo studenti. Takž toto sebevědomí jsem určitě měl, a pochopitelně též vytrvalost. Představte si to: V Ostravě byl letecko-modelářský obchod, a překližka byla v rozměru metr dvacet na metr dvacet, maximální síla pro modeláře se vyráběla 5 mm. Tak jsem si objednal deset tabulí, což bylo tenkrát hodně drahé, a ty mi přišly asi po tři čtvrtě roku čekání. A teď jenom takový detail: Jak bych to dovezl? Tak měl jsem kolo, a těch deset tabulí překližky jsem dal na pedál, přivázal jsem to ke kolu, a kolo jsem tlačil z Ostravy až do Bohumína. A podél této cesty vedla tramvajová trať, a v té tramvaji jezdil otec mého spolužáka. A než jsem to kolo dotlačil – což bylo nějakých 12 kilometrů, nebo kolik – tak mě ta tramvaj míjela několikrát, a tento táta mého někdejšího spolužáka mi vždycky zamával, a jel dál. Zkuste dnes najít někoho, kdo by byl tak střelený, aby si navázal překližky na pedál u kola, a tlačil ho domů 12 kilometrů.

Martina: Takže jednou z vašich charakteristik je skutečná posedlost, houževnatost. Tak asi?

Richard Konkolski: Podívejte se, dlouho mi trvá, než se k něčemu rozhodnu. To musím zdůvodnit sám sobě, že to má cenu, že to má nějaké předpoklady, že je to náročné, nebo ne, že se to dá udělat, i když s různými nároky a těžkostmi. Ale jak se jednou rozhodnu, tak potom už opravdu necouvnu, a dotáhnu to do konce. To je fakt.

Autokormidlo stálo dva tisíce liber, na což jsem neměl. Tak jsem ho vyrobil podle malých modelů. Nefungovalo to, takže jsem musel hodiny kormidlovat ručně, a spal po krátkých intervalech.

Martina: Dotáhl jste to. Byl jste nakonec jediný suchozemec, který startoval v anglickém Plymouthu. A hlavně jste byl jediný – což mě zaujalo – kdo neměl automatické kormidlo, což znamená týdný nepřetržitě sedět u kormidla. A teď jsem si zase říkala, jestli jste si to automatické kormidlo nepořídil proto, že jste na něj prostě neměl, nebo proto, že vám to po vašem způsobu přišlo s automatickým kormidlem moc jednoduché?

Richard Konkolski: Ne, to ne. Já jsem na to neměl. Těchto kormidel se už tehdy vyrábělo několik druhů, ale takové kormidlo stálo 2 000 liber. A víte, co to tehdy bylo 2 000 liber? To byla šílená suma, kterou bych tady u nás nikdy a nikde nesehnal, ani na černém trhu. Kde bych vzal tolik peněz? Jediná moje možnost byla, že podobná autokormidla na vítr se používala také na modelech, takže já jsem si udělal autokormidlo podle informací, které jsem získal mezi modeláři a v časopisech. A je něco jiného mít to na modelu, a něco jiného je mít to na lodi, a to ve skutečně rozbouřených podmínkách. Takže já jsem autokormidlo měl, ale samozřejmě mi to nefungovalo, takže jsem hodiny, hodiny kormidloval. Ale pak jsem pokračoval kolem světa, a během této plavby jsem udělal pět různých verzí, a poslední verze byla kvalitní, perfektní, lepší než ta, která se vyráběla. A po skončení plavby kolem světa jsem za půl roku startoval v dalším sólo závodě kolem světa přes Atlantik, a skončil jsem druhý, a to samozřejmě i díky tomuto autokormidlu, které bylo schopné kormidlovat.

Martina: Ale s tím prvním, které původně pohánělo jen modýlky, to asi znamenalo příliš nespát, protože jste si asi nemohl dát osm hodin spánku, protože kdo ví, kde byste se probudil?

Richard Konkolski: Ne, to ne, to vůbec.

Martina: Jak to fungovalo?

Richard Konkolski: V podstatě to fungovalo asi tak. Ale dnes je jiná doba, máte GPS, máte radary, alarmy, a to všechno si nastavíte, a pokud se někde v blízkosti objeví nějaká loď, tak se spustí alarm, a vy se vzbudíte. To tenkrát nebylo. Když se podíváte na námořní provoz, tak když je za obzorem nějaká námořní loď, takže ji ještě nevidíte, tak stačí deset, patnáct minut, aby se z poza obzoru dostala k vám, a může být srážka. Já jsem měl srážku s námořními loděmi dvakrát. Takže v podstatě, abyste se nějak tak trochu zabezpečili, tak musíte aspoň co dvacet minut kouknout kolem sebe.

Martina: Takže jste prakticky nespal šedesát dní?

Richard Konkolski: Tak spal, ale řekněme po krátkých intervalech. Já jsem byl u kormidla, pokud to bylo nezbytné, hlavně v nebezpečných oblastech, kde jsou nějaké mělčiny, nebo blízko břehů, útesů, a podobně. Tam na spaní musíte zapomenout, dokud se nedostanete z nebezpečí pryč na otevřené moře. Takže pokud je to závod, tak tam si trasu nevybíráte. Ale pokud to je nějaká plavba pro radost, nebo za poznáním, tak tam si můžete trasu vybrat, a můžete si vybrat trasu takovou, kde nejsou lodní linky, to znamená, že snížíte nebezpečí možné srážky. Ale mohou tam být rybáři, takže nebezpečí tam vždycky je, a abyste se ujistili, tak to musíte kontrolovat.

Já jsem třeba spal na palubě, ležel jsem na palubě, a spal. Ale stačilo mít otevřené oči, abych viděl, že mám pořád příznivé počasí a že mám nad sebou hvězdy. Kouknul jsem se kolem sebe, nevidím žádnou loď, a mohl jsem si zase na dvacet minut zdřímnout. A výjimečně se mohlo stát, že podmínky byly takové, že byl klid a nic nehrozilo, takže jsem si mohl třeba lehnout na dvě, nebo dvě a půl hodinky.

Martina: Tak to je pohoda.

Richard Konkolski: To byla pohoda.

Závod přes Atlantik začínal 16. 6. ve 12 hodin, a konec byl o dva měsíce později. Ale závod ukončili v poledne, ne o půlnoci, a já dojel v osm večer. Nedodrželi pravidla, a já nebyl v oficiálních výsledcích.

Martina: Richarde Konkolski, vám se – jsem pořád u první sólo plavby, u závodu přes Atlantik – čtvrtý den plavby zlomil stěžeň, což je opravdu docela problém, a vy jste se s provizorním plachtovím vrátil zpět na start – už to mě zaujalo – a zase jste vyplul, ale o dvanáct dní později – o tom jste říkal, že vám tehdy schválil socialistický podnik, že si tu rouru můžete zaplatit – a i tak jste stihl časový limit šedesáti dnů. Jenom jste, myslím, doplul o pár hodin později, ale oni vám to stejně uznali. To jste tedy musel strašně riskovat, abyste to nahnal, když jste najednou měl o dvanáct hodin zpoždění – pardon, o dvanáct dní.

Richard Konkolski: Jistě, že jo. Čím je loď větší, tím můžete dosáhnout větší rychlosti, to je hydrodynamika. Takže proto jsou lodě obvykle rozdělené do nějakých kategorií, nebo je nějaký hendikep, kde se bere v úvahu velikost, a technické možnosti lodi. A limit byl šedesát dnů. Faktem je, že jsem byl organizátory nejednou dost podveden, poněvadž v závodních pravidlech bylo napsáno, že start je, myslím, 16. června ve 12 hodin, a končí o dva měsíce později, ale nebyl tam limit na čas. Tam byl limit v datu, a každému je jasné, že datum končí o půl noci. Ale běžně se nespécificky, nekonkrétně, hovořilo o šedesáti dnech.

Martina: Jasně.

Richard Konkolski: A organizátoři uzavřeli limit, dojezd v tom datu, ale ve dvanáct hodin v poledne, a já jsem doplul v osm hodin večer, takže mi to oficiálně neuznali. Já jsem sice dostal trofej, kterou dostávali pouze závodníci, kteří závod dokončili v limitu, a Královský jachtařský klub vyhlásil výsledky do celého světa, takže nemohl přiznat, že porušil pravidla. A já jsem byl v Americe, neměl jsem dolar, abych jim zatelefonoval, a ani jsem skutečné pořadí neznal, takže s nimi jednali jachtaři z Ameriky. Takže mě oficiálně uznali tím, že mi dali

trofej, ale v oficiálních výsledcích to neopravili, takže já jsem vlastně neoficiálně skončil, nebo dojel až po limitu kvůli tomu, že Royal Western Yacht Club nedodržel pravidla.

Martina: Panečku, stalo se to před padesáti dvěma lety, a mě to teď naštválo.

Richard Konkolski: Mě to naštválo hned. Já jsem mezi tím udělal plavbu kolem světa, zastavil jsem se v Anglii, a šel za sekretářem Královského jachtařského klubu, a on mi říká: „To bylo před třemi lety, a lidé, kteří to organizovali, už tady nejsou.“ Co člověk nadělá.

Martina: Ale to mi teď právě vysvětlíte. Vy jste tam doplul, a tam jste řekl, že počasí nepřeje tomu, abyste se zase přes Atlantik vrátil zpět do Evropy, protože budou hurikány, a že se tudíž vydáte na plavbu kolem světa. A to tedy byla – jak bychom řekli u nás, odkud oba pocházíme – fligna. Vy jste se samozřejmě nemohl na místě rozhodnout, že poplujete dál, ale musel jste s tím dál počítat. Vy říkáte, že jste neměl ani dolar na to, abyste zatelefonoval. Jak jste se mohl vydat jen tak, ad hoc, na plavbu kolem světa bez peněz, bez znalostí angličtiny? To jste musel přeci mít už nachystané, protože jste plánovač.

Richard Konkolski: Crazy hoc. Neudělal jsem to jednou, páč potom jsem byl v 80. roce na závodě kole světa na velké lodi, a rovněž bez dolaru. Takže jsem to ještě zopakoval. Já jsem byl připraven, a samozřejmě jsem hledal nějaké možnosti, a toto věděla pouze Mirka, a pár mých nejbližších přátel. Měl jsem v garáži připravené mapy na plavbu kolem světa, což jsem byl schopen sehnat tady. A když jsem dorazil do cíle a když Jirka – to byl kameraman Ostravské televize – viděl, že už jsem blízko břehu, že už tedy dorazím do Ameriky, páč člověk nikdy neví, co se stane, protože běžně třetina závodníků závod nedokončí – tak přiletěl za mnou, protože získal sponzora, a že nafilmuje pro televizi dojezd. A dovezl mi kufr s mapami, mezi jiným. A Mirka, moje žena, zajistila vydání knížky, na kterou získala zálohu.

Martina: Přiletěla...

Richard Konkolski: Přiletěla, a tam jsme to mohli prodiskutovat a rozhodnout se, co dále. Loď nebyla moje, a nejenom to, já jsem měl výjezdní doložku jen do Ameriky, a na návrat zpátky – to bylo všechno – a potřeboval jsem doklady, abych mohl pokračovat dále. To jsme prodiskutovali, a využil jsem tím situace. To, že jsem ztratil stěžeň, to byla samozřejmě výmluva, a že jsem ztratil čtrnáct dnů a že začínají období hurikánů, že jsem pozdě doplul, a potom jsou zimní bouře, a že lepší je pokračovat dále, než čekat do jara dalšího roku. Na druhé straně, úředníček v Praze by to neuznal, takže musel být někdo, kdo tomu úředníkovi zavolal, a protlačil to, a to byl ředitel železáren, které se staly majitelem lodi. Manželka za ním zašla, a řekla mu, o co jde. Faktem je, že hodně podporoval sport, a říkal Mirce: „Paní Konkolská, opravdu chcete, abych se za něj přimluvil? To bude trvat tři roky. Opravdu chcete? Vy tady budete sama? Víte, já podporuji různé sportovce, a chodí mi sem manželky, že málo vydělávají a že na ten sport nestačí. A já jim zajistím místo, zajistím postavení, zajistím dobrý plat. Oni sice dobře reprezentují, mají výkony, ale potom začnou chodit za babami, a ty ženské mi sem chodí a naříkají, a já to řeším. Opravdu chcete?“ Mirka ta byla fajn.

Martina: Hrdinka.

Richard Konkolski: Já jsem říkal: „Ano.“ Tím pádem zvedl telefon, a mohl jsem jet dál. A zase, to nebylo, že bych se jen tak sbalil, já jsem byl fakt bez dolaru, takže jsem...

Pracoval jsem na cestách v řeznictví, prodával fotky, pokrýval střechy, postavil dům náčelníkovi na Tuamotu, opravoval lodě na Tahiti, zrekonstruoval obchod, montoval televizní antény a psal

Martina: Vy jste v New Yorku pracoval tři měsíce v řeznictví.

Richard Konkolski: Nejdříve jsem prodal nějaké fotky, protože jsem na moři nafotil velryby, a sviňuchy, a nevím už, co všechno možné. Potom jsem pokryl střechu, namontoval kuchyňskou linku.

Martina: Na kšeft?

Richard Konkolski: Ano, na kšeft, samozřejmě na černo. Pak jsem se přemístil do New Yorku, páč tam jsem musel vyřídit víza, asi 36 různých víz do dalších zemí, až do Austrálie. A tam jsem pracoval tři měsíce jako řezník. A pak to pokračovalo dál. Cestou jsem postavil dům náčelníkovi na Tuamotu, opravoval jsem lodě na Tahiti, a pak jsem skončil v Austrálii, a tam jsem postavil další dům, zrekonstruoval obchod, montoval televizní antény. A zase, mezi tím vyřídil doklady, víza, a zásoby, a opravil loď na další úsek. A v Jižní Africe jsem postavil velkou farmu, takže jsem zedničinu, co mám, využil všude po světě.

Martina: Tak byl jste víc na moři, nebo na souši?

Richard Konkolski: Faktem je, že do toho jsem ještě psal, páč jsem musel. Mladá fronta měla zájem o psaní, tak jsem psal pravidelně pro víkendovou přílohu, takže tam měli každý týden minimálně půl, až jednu stránku. To nebyla doba kompjuťrů. To, co závidím dnešní generaci, je komputer – digitální svět.

Martina: Dnes byste mohl mít satelitní digitální telefon, a mohl byste si i na moři s někým popovídat.

Richard Konkolski: A fotografování, filmování – o tom už vůbec nemluví. A psaní. Já jsem měl Consul, kufříkový psací stroj Consul, do kterého jsem musel dát více papírů, páč jsem si nebyl jistý, jestli to dojde, takže jsem dával jeden papír a sedm průklepáků, sedm kopíráků. To se tam horko těžko narvalo. A teď, pokud jsem byl kdesi na pevnině, tak jsem lítal, zajišťoval, fotografoval, filmoval, objevoval, a tak dál. Takže já jsem hlavně psal na moři, kde Niké skákala jako divoká koza, takže jsem se vždycky musel vklínit do rohu, dát si Consul

pěkně na koleno, jednou rukou ho držet a vyvažovat, páč – pokud si ještě někdo pamatuje, jak fungoval psací stroj – když jste ho naklonili, tak vám utekl válec. Takže jsem to musel vyvažovat, a zůstal mi jeden prst na těch sedm průklepáků, takže jsem do psacího stroje bušil jak kladivem. To bylo moje psaní.

Martina: A pak, když jste někde zakotvil, tak jste to rozeslal?

Richard Konkolski: Poslal, a používal jsem takzvanou lodní poštu, páč jsem zase neměl na známky. Ale naštěstí byla mezinárodní dohoda – kterou už Česko neratifikovalo, takže už nefunguje – že protože jsem byl na otevřeném oceánu, tak jsem byl na československém území, takže jsem mohl použít československé známky. A tenkrát se za dopis platilo 60 haléřů, a za polednici 30, a já měl haldu známek, které jsem pěkně uložil, prosypal moukou, aby se mi to ve vlhkém prostředí neslepilo, a když jsem přijel do přístavu, tak jsem to všechno ofrankoval těmi českými známkami. A musel jsem vyplnit nějaký formulář, měl jsem na to speciální razítko, orazítkoval to, a dodal na poštu. A lodní pošta to doručila do Československa.

Niké se potřetí otočila dnem vzhůru, a já viděl, jak se na mě hrne obrovská vlna, vyvrstila mě čtyři metry, a padl jsem nahý, jen v nepromokavé bundě, do moře

Martina: To se mi ulevilo. Já jsem se trošku lekla, že lodní pošta byla to, že jste to zalil do láhve. Já si umím představit sedm průklepáků, umím si představit, že jste to na Niké vyvažoval, umím si představit, že se vám povedlo nevložit ani jeden, nebo dva průklepáky obráceně, takže to nebudete mít na papíře zezadu. Ale nevím, co jste dělal třeba, když jste pak plul z Durbanu, a dostal jste se do hurikánu, a Niké se třikrát otočila dnem vzhůru. Ona se pak – díky kýlu – zase postavila zpátky, ale vás to odhodilo do moře, a vy jste se doplácál zpátky k lodi, dostal se na ni. Ale myslím, že jste v tu chvíli musel přijít o spoustu věcí.

Richard Konkolski: O všechno.

Martina: Takže o Consul? O papíry?

Richard Konkolski: To je to, proč jsem dělal více kopií, a rozesílal to manželce, kamarádům, a na různé redakce, do televize. To se všechno zachovalo. Ale podívejte se. Jak jsem se potom otočil už potřetí, tak to už bylo jedno, loď byla zatopená. Já už nebyl oblečený, měl jsem jen nepromokavou bundu, a jinak jsem byl nahý, páč to bylo v noci, a byla zima, takže nemělo cenu mít na sobě promočené hadry. A nejlepší pumpa je vystrašený muž a kbelík. Takže jsem měl na lodi vybitá okna, na lodi, tak jsem prostě kbelíkem...

Martina: Třicet šest hodin jste vyléval vodu.

Richard Konkolski: Prostě jsem vyléval vodu. A teď si představte, že naberete vodu, a v tom kbelíku něco štěrká.

Martina: Ano.

Richard Konkolski: Sáhnete tam, a vytáhnete foťák, vytáhnete chronometr, vytáhnete pas. Páč to, co je v Niké...

Martina: Tak to plave.

Richard Konkolski: To je, jako kdybyste to dali do míchačky, a zamíchali kolem dokola.

Martina: A jak jste věděl, co dělat? Protože na eskymácký obrat jste s plachetnicí natrénovaný být nemohl. Řekněte mi, jakým způsobem pak člověk reaguje? Kde jste k tomu sebral kompetenci, kterou jste vlastně z praxe nikdy mít nemohl?

Richard Konkolski: Zaprvé, byl jsem mladý, a každý mladý je nesmrtelný. Aspoň si to myslím.

Martina: A zadruhé jste si chtěl zachránit život.

Richard Konkolski: Jistě. Člověk se nevzdává. Podívejte se, asi tak: Jednak je loď vyprojektována tak, že dole je těžký kýl – asi 40 procent váhy – já jsem tam měl 500 kg olova. Takže když se loď položila, tak váha kýlu postavila loď zpět. Ale pochopitelně nesměla se dovnitř dostat voda, protože by šla ke dnu. Takže jako první, při těchto otáčkách, to vytrískalo okna, i když jsem měl silná plexiskla. Síla přírody je ohromná.

Martina: Pokud vím, tak tam byly patnáctimetrové vlny.

Richard Konkolski: Vlny byly velké. U Mysu Dobré naděje byla naměřena největší vlna 33 metrů. Já jsem při třetím obratu tu vlnu viděl, jak se na mě hrne. Zaklel jsem. Zůstal jsem uvnitř lodi ve vchodu, a když udeřil náraz, tak mě to vymrštilo do vzduchu, vylítl jsem čtyři metry a padl do moře. Vzpomínám, že jsem měl tenkrát v ruce baterku, a jak jsem letěl ve vzduchu, tak jsem viděl, jak se loď převrací a jak ji ta vlna zaplavuje. Tak jsem v tom vzduchu pořád myslel na to: „Neztrať tu baterku, páč můžeš přivolat pomoc.“ Ona tam byla jakási velká námořní loď, samozřejmě mě neviděli, ale naděje umírá naposled, takže člověk bojuje do poslední chvíle. Jinak bych tady nebyl.

Když jsem se dostal celý vytrískaný na břeh, uložili mě do postele, takže jsem byl jako princezna na sedmi peřinách s hráškem. A teprve v posteli jsem skutečně prožíval celou mou anabázi.

Martina: Já vím, Richarde, ale musí to být šok. Do té doby jste byl víceméně suchozemec, a neměl jste až takovéto zkušenosti. Třicet šest hodin jste tam vyléval vodu, a snažil se zachránit aspoň sextant, a podobně. Jak se s tím člověk smiřuje? Vy jste pak musel být určitým způsobem v šoku, a nikde žádný psycholog, nikam se nedovoláte, satelitní telefon neexistoval, a případné prášky na depresi byly mokré, nebo v moři. Co pak člověk dělá?

Richard Konkolski: Asi tak nějak. Já jsem dost silný charakter, a jsem realista, navíc jsem vzděláním technik, takže to беру prostě tak, jak to je. Více méně – co člověk nadělá? Faktem je, že jsem dorazil. Já jsem v tom Durbanu byl půl roku, měl jsem tam i auto, postavil jsem tam velkou farmu, a v komunitě jachtařů jsme byli přátelé. Takže jak jsem se vrátil zpátky vytřískaný, tak se všichni shrnuli, a jeden tam měl nějakou slepičí farmu, tak jsme to naložili na pick-up trucky, a dovezli to k němu. A tam se mě všichni snažili zachraňovat. Vzali magneták a: „Co s tím? Tak do sprch, co s tím?“ Je lepší to vymýt teplou vodou, než tam nechat slanou vodu. Asi takováto záchrana. Měl jsem dost krámů, ale co s tím dál. A jako mladí lidé jsme z toho měli srandu, popíjeli vínečko, opékali nějaká kuřata, a mě, poněvadž jsem nespál, uložili do postele, takže jsem byl jako princezna na těch sedmi peřinách s hráškem. A teprve v té posteli jsem pak skutečně prožíval celou tu anabázi.

Martina: Až když už jste byl v bezpečí.

Richard Konkolski: Ano, a byl jsem v suchu. Kamarádi, a ten smích, a všechno. A já jsem to vlastně prožíval, a teď jsem si uvědomoval, co by bylo, kdyby bylo. Takže to bylo hroší, než při samotné nehodě. Konec byl takový, že jsem byl celej vytřískanej, ale zase bylo jedno zlo k něčemu dobré. Za zbytek peněz, co jsem měl, jsem koupil pytel rýže a konzerv zeleného hrášku – měl jsem málo peněz – takže jsem měl hrášek každý druhý den, takže jsem celou plavbu Durban, Kapské Město, celý Atlantik od jihu na sever, až do Anglie, jel tak, že jsem měl jeden den suchou rýží, a druhý den rýží s hráškem.

Martina: To jste musel mít kurděje?

Richard Konkolski: Kurděje? Bylo to jen dva a půl měsíce, nebo kolik, to člověk přežije, to zase není tak moc. Ale byl jsem štíhlý jako laň.

Martina: Ale nevím, jestli se dá říci, že zrovna tohle bylo to, co jste potřeboval. Ale řekněte mi, jakou nejdelší dobu jste strávil v kuse na moři?

Richard Konkolski: Přes sedmdesát dnů.

Martina: Přes sedmdesát dnů? Řekněte mi, jak se člověk psychicky připravuje na to, že stráví 70 dní mnohdy stovky mil od pevniny?

Richard Konkolski: Řekl bych, že tisíce mil. Když to je někde uprostřed Atlantiku, tak nejbližší pevnina je tisíc mil, což je zhruba 2 000 kilometrů.

Martina: Já si neumím představit ani stovky. Ale jak se s tím člověk popasuje?

Richard Konkolski: Původně jsem samozřejmě nevěděl, co a jak, a tak jsem se chystal na první sólo závod přes Atlantik tak, že jsem plánoval, že půjdu do Jeseníků, že si tam udělám bivak, a budu tam 14 dnů úplně sám, abych si ověřil sám na sobě, co to je, a jak to dělat. K tomu samozřejmě nedošlo, protože jsem neměl čas. Já jsem k tomu přistupoval dosti pragmaticky, bral jsem to tak, jakože OK, start mám v Newportu, a cíl je v Kapském Městě, a pětasedmdesát dnů, tak tam strávím pětasedmdesát dnů. Bral jsem to asi tak, jako kdybych jel čtyři hodiny rychlíkem z Bohumína do Prahy. Víím, že z rychlíku nevyskočím, a budu čtyři hodiny sedět, a můžu si číst knížku, nebo něco. Tak nějak jsem přistupoval i k plavbě přes Atlantik.

Faktem je, že jsem měl vysílačku, jsem radioamatér, a dělal jsem všechny možné hovadinky, komunikaci, a podobně, to člověk musí znát. Já jsem měl zkoušku, udělal jsem zkoušky jako operátor pro námořní lodě – jako na Titaniku, jak volali morseovkou S.O.S. Komunikace záleží na slunci, a na hodně věcech. A taková loď nemá na vysílačku dost energie na to, abyste byli slyšet, nemáte místo na antény – není to jednoduché. Je to hodně komplikované. Takže pokud

se můžete zkontaktovat, komunikujete většinou na kratší vzdálenost. Takže my, jako jachtaři, jsme si v tom závodě drželi tak, abychom mohli mít mezi sebou kontakt, páč pokud se něco stalo, a někdo se topil, tak zachraňovat vás mohl jedině váš kamarád.

Rovník, noc, absolutní bezvětří, žádné vlny, Atlantik jako rybník, Niké seděla jak kachna. Čistá obloha, hvězdy nade mnou, a na hladině. Na jedné straně Velký vůz a Polárka, na druhé Jižní kříž.

Martina: Ale když jste obeplouval svět, tak ne.

Richard Konkolski: To ne. Ale také jsme drželi partu, poněvadž byla celá řada jiných jachtařů, kteří pluli podobnou trasou. Ne stejnou, ale třeba na Pacifiku pluli s pasáty v tom stejném směru. Každý navštěvoval jiné místo, ale vysílačkou jsme se někdy mohli domluvit. Ale nejhorší na tom bylo to, že pokud jste získali nějaký kontakt, tak jste třeba trochu pokecali, ale pak jste skončili.

Martina: A nic.

Richard Konkolski: A znovu bylo ticho. Kontakt vysílačkou, byl řekl, byl daleko negativnější – více mínusů než plusů.

Martina: Jako když děti uprostřed pionýrského tábora přijeli navštívit rodiče, a děti pak plakaly, přestože do té doby byly v klidu.

Richard Konkolski: Jo, ale na druhé straně jsem viděl život jinde. Viděl jsem život – racci, albatrosi, ryby, mořská tráva, oblaka, západy a východy slunce, souhvězdí. Já si pamatuji jeden takový případ, kdy jsem se vracel – to už jsem končil plavbu kolem světa – bylo absolutní bezvětří, ale absolutní bezvětří několik dnů, takže nebyly ani mořské, oceánské vlny. Atlantik byl jako rybník. Nehnu se, Niké seděla jak kachna, ani se nehoupala, prostě seděla. A byla noc, absolutně čistá obloha, a všechny hvězdy se odrážely v hladině, a já jsem seděl na kajutě, na palubě u kormidla. Samozřejmě jsem neplul, ale jen jsem to obdivoval, a tam jsem se cítil jako ve vesmíru: Hvězdy nade mnou,

hvězdy dole. Teď jsem byl v oblasti rovníku, takže na jedné straně jsem viděl Velký vůz a Polárku, a na druhé straně jsem viděl Jižní kříž. Pak vyšel měsíc, který to osvětlil. A jak vyšel měsíc, objevil se mráček. Mráček vyvolal vítr, hladina se začerila, a to pode mnou všechno zmizelo. To je nádherný zážitek. A to už bych mohl otočit, ale ne, že bych byl smutný a že bych brečel – ale pro mě to byl zážitek, když jsem tam byl sám s přírodou.

Martina: Musel jste zažít opravdu úchvatné okamžiky. Ale vy jste teď řekl: „Ne, že bych brečel.“ Brečel jste někdy? Měl jste tam tíhu?

Richard Konkolski: Brečel jsem. Párkrát jsem brečel vzteky. Podívejte se, nakonec jsem skončil. Chystal jsem se na první sólo závod kolem světa, nedostal jsem povolení. Odjel jsem bez povolení – kvůli tomu jsem musel zůstat v Americe, ale to je jedno – a teď jsem vystartoval. Přijeli jsme do Ameriky, měl jsem s sebou Mirku. Mirku a Ríšu jsem vysadil na břeh, a řekl jsem: „OK, za deset měsíců budu zpátky.“ Vyložil jsem jejich svršky, trochu jídla, a to bylo všechno. A já jsem vystartoval. A teď jsem padesát dnů vedl flotilu, byl jsem ve předu, na první pozici. A teď jsem se dostal do bezvětrí, a Niké tam zůstala trčet sedmnáct dnů. A poněvadž jsme byli v komunikaci mezi sebou – jachtaři – tak oni, co byli za mnou, věděli, jaký mám problém, tak se té oblasti obloukem vyhnuli.

Martina: Jasně.

Richard Konkolski: Já jsem skončil myslím na čtvrtém místě, nějak takhle. Ale dělal jsem všechno možné, abych se pohnul. A mezi tím dno Niké zarůstalo řasami, a vším možným – já jsem stavěl všechny možné plachty, co si vůbec mohl, kdo vymyslet – ale nemohl jsem se pohnout z místa. To jsem brečel vzteky.

Martina: To je sportovní výkon, a myslím, že každý, kdo se někdy o něco pokoušel, ale bojoval s okolnostmi, tak vám rozumí. Ale já se teď chci romanticky vrátit zpátky na oceán. Tisíce mil od pevniny, sedmdesát dní úplně sám, byl jste v podstatě trošku jako trosečník, akorát jste měl loď. Řekněte mi, když je tam člověk se sebou tak dlouho sám, stal jste se někdy mořem? Pochopil jste jednotu úplně všeho?

Richard Konkolski: Pochopil. Ono to všechno není objasněno. Asi tak nějak: Když spočítám dohromady, co jsem obeplul, tak to bylo jako obeplout zeměkouli desetkrát po rovníku, praxe mám hodně. A musím říct, že čím více mám praxe, čím více moře znám, čím líp ho znám, tak mám stále větší respekt. Když jsem začínal, tak jsem věděl houby, to jsem byl nesmrtelný mladoch, který nevěděl, do čeho jde, i když jsem se na to chystal. Ale nikdy nevíte ty krajnosti, to člověk nepozná, dokud to nezkusí na vlastní kůži. Takže mám stále větší respekt. Moře mám rád, obdivuji ho, a vidím ho v různých formách. Moře máte každý den, každou hodinu jiné: Je hladké, jsou vlnky, jsou to bouře, jsou různé barvy, obloha, mraky. Víte kolik je různých mraků na světě? Barvy – od polární záře nevím, po co všechno možné. Takže příroda je opravdu nádherná, ale člověk se na ní musí dívat s respektem, s láskou, a prostě to vychutnat, obdivovat to. Ale neporučíme větru dešti.

Martina: Co vás moře a samota naučily? To musí člověka změnit.

Richard Konkolski: Já nevím. Kdysi mě naučila přijímat rány osudu, vyrovnávat se s tím, být klidnější, prostě nevzrušovat se. Ale s věkem to člověk zase ztratí, páč dnes mě hodně věcí vzruší a rozruší daleko víc, než kdysi. Ale moře mě naučilo brát život tak, jak je, a moc nad tím nedumat. Ne, že by člověk nepřemýšlel, to ne, ale prostě nedělat si z toho velkou hlavu, brát to tak, jak to je. Páč příroda je taková, jaká je,

a my jsme v přírodě vetřelci, nikoli příroda. Koupil jsem si barák. A co myslíte, že jsme s manželkou udělali? Shodili jsme všechny ploty, a chodí nám tam srny, bažanti a zajíci.

Martina: Zloději. Ne, promiňte.

Richard Konkolski: Oni nám to tam okousají, to jo, ale příroda vlastně patří jim, zvěři, přírodě. Takže my jsme vetřelci.

Všechny příspěvky s Richard Konkolski

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.

Rada starších

